

FOLKETINGET

Europaudvalget

Referat af 21. europaudvalgsmøde

Dato: torsdag den 6. februar 2020

Tidspunkt: kl. 07.30

Sted: vær. 2-133

Til stede: Eva Kjer Hansen (V), formand, Flemming Møller Mortensen (S), næstformand, Tanja Larsson (S), Halime Oguz (SF), Peder Hvulpund (EL), Rasmus Nordqvist (ALT), Jan E. Jørgensen (V), Ulla Tørnæs (V), Morten Messerschmidt (DF), Katarina Ammitzbøll (KF) og Peter Seier Christensen (NB)

Desuden deltog: Udenrigsminister Jeppe Kofod.

- FO/L Punkt 1. Brexit: forhandlingerne om det fremtidige forhold mellem EU og Storbritannien**
– *Sagen forventes sat på dagsordenen for et kommende rådsmøde med henblik på vedtagelse*
KOM (2020) 0035
KOM (2020) 0035 – bilag 2 (fortroligt samlenotat)
EUU alm. del (19) – bilag 360 (fortrolig kommenteret dagsorden)
EUU alm. del (19) – bilag 365 (fortrolig ambassadøranalyse)

Punktet blev behandlet for lukkede døre.

FO Punkt 2. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om oprettelse af Fonden for Retfærdig Omstilling samt afledte ændringsforslag til reglerne for strukturfonde for perioden 2021-2027

KOM (2020) 0023, KOM (2018) 0375 og KOM (2020) 0022

KOM (2018) 0375 – bilag 3 (sammenfatning)

EUU alm. del (19) – bilag 362 (kommenteret dagsorden)

EUU alm. del (181) – bilag 585 (udvalgsmødereferat side 994)

FO, forhandlingsoplæg vedr. samhørighedspolitikken forelagt 15/3-19)

Udenrigsministeren: Jeg forelægger Fonden for Retfærdig Omstilling – også kendt som Just Transition Fund – til tidligt forhandlingsoplæg. Jeg forelægger den i dag, da vi forventer, at forhandlingerne i Bruxelles kommer til at gå stærkt.

Fonden er indholdsmæssigt knyttet til MFF-forhandlingerne ligesom mange andre MFF-sektorsretsakter, der tidligere er blevet forelagt her i udvalget. I dag forelægger jeg altså reglerne om fondens funktion. Fondens budget indgår i de overordnede MFF-forhandlinger, som den fungerende finansminister tog mandat på her i udvalget i fredags. Når sagen forelægges med forholdsvis kort varsel, skyldes det, at forslaget først blev fremsat i midten af januar.

Fonden skal kort og godt hjælpe med at gøre økonomien grønnere. Det gælder især i de dele af EU, hvor omstillingen bliver sværest. Det skal bl.a. ske ved at hjælpe virksomheder og mennesker med omstillingen til en mere klimavenlig økonomi.

Det kan f.eks. ske i områder, hvor det lokale arbejdsmarked er præget af industrier, der udleder meget CO₂. Eller hvor mange arbejdspladser er særligt afhængige af produktionen af f.eks. kul.

Fonden er den mindste af de tre støtteindsatser, som Kommissionen samlet har kaldt "Mekanismen for Retfærdig Omstilling" eller "Just Transition Mechanism". Samlet set skal de tre indsatser mobilisere investeringer for op mod 100 mia. euro til støtte for omstillingen til et klimaneutralt EU. Men jeg forelægger i dag altså alene Just Transition Fund.

Overordnet er filosofien i fonden, at den grønne omstilling kun kan lykkes, hvis vi tager ansvar for at hjælpe både mennesker og regioner godt gennem omstillingen. Fonden kan bl.a. støtte investeringer i digitalisering eller i udvidelse af produktion af sol- eller vindenergi.

Fonden vil også kunne støtte omskoling og opkvalificering af arbejdstagere, der mister deres beskæftigelse som følge af den grønne omstilling. Og fonden kan støtte investeringer i nye virksomheder, så der sikres grobund for nye arbejdspladser i områder, hvor forældede eller forurenende virksomheder lukker.

For at få adgang til fondens midler er det et krav, at medlemsstaterne udformer planer for omstillingen af de berørte områder. Planerne skal være med til at sikre, at midlerne fra fonden anvendes strategisk til at opnå målet om klimaneutralitet i 2050.

Og nu til selve forhandlingsoplægget:

FO Regeringen finder det vigtigt, at EU's omstilling til klimaneutralitet gennemføres på en socialt balanceret måde. Derfor lægger stor regeringen vægt på, at fonden skal have til formål at bidrage til at opnå ambitiøse klimamål i EU samt bidrage til grøn omstilling, vækst og beskæftigelse. Og vægt på, at fonden målrettes de regioner, hvor behovet er størst.

Regeringen lægger endvidere vægt på, at adgangen til fonden betinges af, at medlemsstaterne udformer integrerede og sammentænkte territorielle planer for retfærdig omstilling, der hjælper med omstillingen til et klimaneutralt EU.

Derfor lægger regeringen også vægt på, at fonden ikke støtter fossile brændstoffer, og vi vil arbejde for at fonden kan støtte investeringer i udvikling og udbygning af lav- og nulemissions-teknologi og tilhørende infrastruktur.

Da fonden er tæt knyttet til MFF-forhandlingerne, lægger regeringen desuden stor vægt på, at drøftelser vedrørende etableringen af fonden ikke foregriber forhandlingerne om den kommende finansielle ramme.

Sidst, men ikke mindst, lægger regeringen vægt på, at der så vidt muligt skabes synergi mellem fonden og de øvrige strukturfonde, for at sikre en fleksibel og effektiv administration. Vi ønsker ikke, at der med fonden skabes nyt unødvendigt bureaukrati.

Det er klart, at det ikke er denne fond, der alene får os i mål med klimaneutralitet i 2050. Men forhåbentligt kan den være ét af redskaberne, der hjælper med en mere socialt balanceret omstilling.

Morten Messerschmidt støttede ikke forhandlingsoplægget. Dansk Folkeparti mente, at pengene skulle tilbageføres til medlemslandene, men ikke uddeles fra Bruxelles.

Rasmus Nordqvist sagde, at det også handlede om at gøre den grønne omstilling til en fælles opgave. Om anvendelsesområder stod der i samlenotatet, at man kunne støtte nystartede virksomheder, der fører til økonomisk diversificering og grøn omstilling. Man skulle passe på at føre fokus væk fra den grønne omstilling. Der var kritik, at fonden ikke indeholdt nok midler til at skabe nye arbejdspladser og lave omstilling fra kulindustrien i et land som Polen. Var det korrekt forstået, at fonden ikke kom til at også at støtte fossile projekter, men kun grønne projekter? Ellers burde ministeren banke i bordet allerede nu og sige, at fonden kun skulle være til formålet grøn omstilling.

Peder Hvelplund sagde, at det var en vigtig sag, og advokerede for en grundig behandling af den. Det var trods alt 56 mia. kr., der var på spil. Havde regeringens udspil været forbi Klima-, Energi- og Forsyningsudvalget? Han var enig i, at fondsmidlerne selvfølgelig ikke skulle bruges på fossile brændsler og olie- og gasindustrien, men var det udelukket, at nogle af midlerne kunne bruges til omstilling af arbejdspladser, dvs. opkvalificering af arbejdskraft til at bidrage til den grønne omstilling? Der forventedes at være 30.000 arbejdspladser i industrien. I samlenotatet stod der: "For at modvirke konkurrenceforvriddning på det indre marked finder EU statsstøtteregele anvendelse, når medlemsstater yder statsstøtte til virksomheder med midler fra fonden". Hvor store begrænsninger medførte det for midlernes anvendelse, at de ikke måtte karambolere med det indre markeds regler? Og sikrede man, at de lande, der fik tildelt midler, overholdt de basal retsstatsprincipper? Her tænkte han navnlig på et land som Polen, der stod til at få allokert flest midler fra fonden. Kunne ministeren i øvrigt sige noget om, hvor meget Danmark skulle bidrage med til fonden?

Udenrigsministeren beklagede den hastige behandling, men det var vigtigt at få gang i den grønne omstilling. Han svarede Rasmus Nordqvist, at fonden støttede aktiviteter i retning af mindre CO₂-belastning. Det kunne f.eks. være ikke miljøbelastende aktiviteter i et område, der ellers var afhængig af industrier med stort CO₂-aftryk. Han var enig med Rasmus Nordqvist i, at hvis den grønne omstilling skal være effektiv, skulle man adressere det. De særligt belastede områder og lande kom ikke til at nå klimaneutralitet i 2050 samtidig med andre, med mindre man ikke gav dem en håndsækning. Der var ikke lagt op til, at fonden skulle støtte fossile brændsler.

Over for Peder Hvelplund bekræftede ministeren, at man godt kunne støtte omskoling væk fra de traditionelle industrier. Fondens skulle støtte de områder, der skulle arbejde mest med den grønne omstilling og de faggrupper, der ville miste deres beskæftigelse som følge af omstillingen. Der var altså ikke tale om, at medarbejdere fra bestemte sektorer var udelukkede på forhånd. Der havde i øvrigt været dialog med Fagbevægelsens Hovedorganisation om en socialt afbalanceret grøn omstilling, omskoling og efteruddannelse. Regeringen arbejdede ligeledes med at få respekten for retsstatsmekanismen knyttet til EU's budget. Når man er medlem af EU, skal man traktaterne, herunder også det at være en retsstat. Det danske bidrag ville fastsat i henhold til fordelingsnøglen. Det var i øvrigt regeringens ønske at målrette fonden til de regioner og lande, der havde det største behov.

Rasmus Nordqvist sagde, at det var essentielt at få alle med. Polen strittede ikke imod, fordi de ikke ønskede at foretage grøn omstilling, men fordi det kunne virke uoverskueligt. Mente regeringen, at fondens størrelse var tilstrækkelig for at sikre en retfærdig overgang? Eller burde den indeholde flere midler, hvis det kunne gøres inden for 1 pct., som der stod i forhandlingsoplægget?

Peder Hvelplund understregede, at de rigeste lande skulle bidrage mest, så hvis en større del af Danmarks bidrag til EU kunne gå til den grønne omstilling, ville det være fint. Samlet set

støttede Enhedslisten forhandlingsoplægget. Fondens størrelse var langt fra tilstrækkelig i forhold til opgavens omfang, men det var klart et skridt i den rigtige retning.

Udenrigsministeren havde et generelt ønske om, at EU's budget og instrumenter blev gjort så klimaorienterede som muligt. Hvor mange midler, der skulle afsættes, var en diskussion, der hørte hjemme under MFF-forhandlingerne. Man skulle huske på, at fonden ikke stod alene. Den var en del af tre støtteindsatser, som Kommissionen kalder for mekanismen for retfærdig omstilling. Hertil kom også andre midler, man afsatte til klimaformål på EU's budget.

Formanden konkluderede, at der ikke var et flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Dansk Folkeparti og Nye Borgerlige havde ytret sig imod det.

Punkt 3. Rådsmøde nr. 3747 (udenrigsanliggender) den 17. februar 2020

EUU alm. del (19) – bilag 362 (kommenteret dagsorden)

Udenrigsministeren forelagde alle punkter til orientering.

1. Ministermøde mellem EU og Den Afrikanske Union

– *Udveksling af synspunkter*

Rådsmøde 3747 – bilag 1 (samlenotat side 2)

EUU alm. del (19) – bilag 315 (udvalgsmødereferat side 393, senest behandlet i EUU 6/12-19)

Udenrigsministeren: Der var oprindeligt lagt op til, at vi på rådsmødet primært skulle drøfte forberedelserne af det kommende udenrigsministermøde mellem EU og Den Afrikanske Union, da datoer allerede i begyndelsen af marts var på tale.

Det er ekstremt vigtigt, at EU-AU-topmødet til oktober skaber de nødvendige resultater på et afgørende tidspunkt i Europas forhold til Afrika. Et velforberedt udenrigsministermøde vil være et centralt håndtag til at sikre dette. Derfor arbejder vi aktivt for at bidrage til den proces.

Men da det nu viser sig, at man fra afrikansk side har ønsket udenrigsministermødet udsat, og det formentlig først vil finde sted i begyndelsen af maj, vil vi i stedet overvejende bruge dette rådsmøde til at drøfte elementer af EU's Afrikapolitik i arbejdet frem mod en ny EU-Afrika-strategi. Forventningen er, at Kommissionen og EU's Fælles Udenrigstjeneste i starten af marts vil præsentere en fælles meddelelse om EU's Afrikapolitik. Meddelelsen vil netop være et skridt på vejen mod en ny strategi. Jeg forventer, at vi på rådsmødet bliver præsenteret for de store linjer i meddelelsen.

Som jeg tidligere har orienteret udvalget om, arbejder regeringen for, at EU-AU-møderne og EU's kommende strategi for Afrika kommer til at afspejle de danske prioriteter:

- vi arbejder benhårdt for, at der skabes reelle alternativer til irregulær migration for de mange unge afrikanere;
- vi skal sætte ind langs hele migrationsruten;
- vi vil sikre Europas ydre grænser og prioritere udviklingen af et retfærdigt og humant asylsystem;
- vi vil kæmpe for klimaet og miljøet, hvor Afrika er ét af de kontinenter, som er allerhårdest ramt;
- vi vil fremme fred og sikkerhed på kontinentet;
- vi vil fremme kvinders og pigers seksuelle og reproduktive rettigheder, og
- vi vil fremme vækst og beskæftigelse på grundlag af fri, bæredygtig og fair handel.

Vi arbejder vi fra dansk side sammen med Kommissionen på at konkretisere regeringens initiativ om at løfte klimadagsordenen i EU-AU-partnerskabet, som jeg orienterede udvalget om i

december. Jeg præsenterede efterfølgende initiativet på rådsmødet, hvor det blev godt modtaget.

Klimaudfordringerne skaber spændinger i Afrika og øger potentielt migrationspresset mod Europa. Samtidig vil Afrika i de kommende år komme til at stå for en stadig større del af verdens CO₂-udledning. Derfor vil jeg presse på for at få løftet klimadagsordenen ind i EU-AU-samarbejdet og for, at det bliver et vigtigt tema på topmødet i oktober.

Ulla Tørnæs mente ikke, at det kunne understreges kraftigt nok, hvor vigtigt det var, at regeringen var tydelig i sin sprogbrug, når den forsvarede kvinders og pigers seksuelle og reproduktive rettigheder. Hun mindede i den sammenhæng ministeren om, at nogle EU-lande på topmødet i Nairobi i november 2019, som markerede 25-året for den internationale konference om befolkning og udvikling (ICPD), sprang fra den fælles holdning, EU-landene ellers havde vedtaget. Hun opfordrede regeringen til at inddrage i drøftelserne, at der ikke er mulighed for at fravige den fælles linje på området.

Hun opfordrede desuden regeringen til at genoptage den gamle danske prioritet om at opfordre landene til at hæve deres udviklingsbistand til 0,7 pct. af BNI i overensstemmelse med FN's målsætning. Kun en håndfuld EU-lande levede op til målsætningen, og det ville være flot, hvis Danmark gik forrest på området.

Endelig spurgte hun, om ministeren med "udviklingen af et retfærdigt og humant asylsystem" i denne sammenhæng henviste til de danske planer om et asylcenter i et tredjeland, som ingen andre lande ellers gik ind for. Eller mente han noget helt andet?

Udenrigsministeren var fuldstændig enig med Ulla Tørnæs om vigtigheden af tydelig sprogbrug i spørgsmålet om kvinders og pigers seksuelle og reproduktive rettigheder. Det var desuden vigtigt, at regeringen var ekstra vedholdende i sit pres, hver gang lande ikke respekterer enigheden om fællesskabets position, som man havde oplevet det på Nairobi-topmødet.

At landene burde leve op til FN's målsætning for udviklingsbistand var noget, regeringen gentog ved alle givne lejligheder, men det indgik ikke som sådan i EU's Afrikapolitik, da det var et emne af mere overordnet karakter.

På spørgsmålet om et retfærdigt og humant asylsystem svarede han, at ideen om et asylcenter i et tredjeland kun udgjorde et enkelt element. Kommissionen delte regeringens vurdering af, at det eksisterende system ikke fungerede, og at der skulle nye løsninger til. Flere af Kommissionens tanker om en ny europæisk asyl- og migrationspagt flugtede faktisk med regeringens prioriteter. Det gjaldt bl.a. en styrkelse af de ydre grænser, hastebehandling af grundløse asylansøgninger ved grænsen, effektivisering af udsendelser af afviste asylansøgere og en bedre implementering af bedre implementering af EU-Tyrkiet-aftalen. Regeringen forventede ikke, at Kommissionen ville realisere alle de tanker, regeringen havde fremlagt i sit udspil, men

der var grund til at tro, at nogle af dem kunne blive ført ud i livet. Regeringen ville arbejde benhårdt for det.

2. Libyen

– *Udveksling af synspunkter*

Rådsmøde 3747 – bilag 1 (samlenotat side 4)

Rådsmøde 3688 – bilag 3 (skriftlig forelæggelse i EUU af 9/5-19)

EUU alm. del (181) – bilag 88 (udvalgsmødereferat side 100, behandlet i EUU 12/10-18)

Udenrigsministeren: Hovedfokus for drøftelsen ventes at være dels den seneste udvikling i Libyen, dels hvordan EU kan bidrage til at understøtte de beslutninger, der blev taget på konferencen i Berlin den 19. januar.

Konflikten i Libyen er de seneste måneder eskaleret, ikke mindst på grund af en række eksterne aktørers stigende militære indblanding. Den intensiverede konflikt medfører en forværring af forholdene for civilbefolkningen. Udviklingen giver samtidig grund til bekymring for os i Danmark og i de andre europæiske lande, da den kan medføre større spillerum for terrorisme, og stigende irregulær migration samt øget regional ustabilitet i både Nordafrika og Sahel.

Konferencen i Berlin om Libyen var et vigtigt skridt i den rigtige retning. Den tyske regering fortjener derfor stor ros for det omfattende arbejde, den har lagt i processen. Det lykkedes at samle de stridende parter og de relevante internationale aktører på højt niveau. På konferencen blev der opnået enighed om, at der skal arbejdes for en permanent våbenhvile, for efterlevelse af FN's våbenembargo mod Libyen og for en række elementer til fremme af en libysk politisk proces bistået af FN.

Under alle omstændigheder er vejen til fred og stabilitet i Libyen lang. Og det er desværre langt fra sikkert, at alle de mange involverede aktører vil respektere udmeldingerne fra Berlin. Konflikten har allerede foretaget brud på både våbenembargoen og på den midlertidige våbenhvile.

Der ligger altså ingen nemme og hurtige løsninger forude. Ikke desto mindre er det vigtigt, at vi gennem EU bidrager til at understøtte implementering af de beslutninger, der trods alt blev taget i Berlin. EU's udenrigsrepræsentant, Josep Borrell, forventes på mødet at lægge op til en drøftelse af, hvordan EU kan bidrage.

Borrell har allerede fremlagt forslag til, at Operation Sophia fremover i højere grad skal fokusere på håndhævelse af våbenembargoen, bl.a. gennem en styrket luft-, satellit- og efterretningsbaseret overvågning. Danmark deltager som følge af forsvarsforbeholdet ikke i Operation Sophia.

Fra regeringens side afventer vi, at Borrell fremlægger de øvrige forslag til et styrket EU-engagement. Vi vil tage stilling til dem, når de foreligger. Generelt bakker vi fra regeringens side op om et styrket EU-engagement i Libyen. Det er både i libyernes og vores egen interesse.

Fra dansk side bidrager vi allerede direkte til en række indsatser i Libyen med fokus på stabilisering og migrationshåndtering. Bl.a. støtter vi FN's indsatser for bedre migrationshåndtering gennem EU's Trustfund for Afrika.

Rasmus Nordqvist spurgte til konsekvenserne af aftalen i Berlin, idet han henviste til en aftale om stabilisering og migrationshåndtering med Tyrkiet, som til gengæld sendte militante grupper ind i Libyen og dermed destabilisering og nye migrationsstrømme et andet sted. Hvor når begyndte man at gå skridtet videre over for Tyrkiet i stedet for bare at kritisere landet og så sende det flere milliarder?

Udenrigsministeren kaldte Tyrkiets opførsel for fuldstændig uacceptabel, men påpegede, at også andre eksterne aktører end Tyrkiet spillede en rolle i Libyen. Det var vigtigt, at embargoen blev overholdt, at der kunne indgås en reel våbenhvile, som man måtte sørge for blev overholdt af alle parter uden ekstern indblanding, og at man fandt en politisk løsning forankret i FN. Det var EU's klare linje.

Halime Oguz beskrev, hvordan Tyrkiet overtrådte den ene menneskeretskonvention efter den anden. Danske folketingsmedlemmer havde været i Tyrkiet for at følge retssagen mod en af oppositionslederne, Selahattin Demirtaş, der var kandidat ved det seneste præsidentvalg i landet. Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol havde afvist alle anklager og karakteriseret sagen mod ham som politisk. Han var ikke desto mindre blevet idømt en længere fængselsstraf, og anklagemyndigheden havde i sin tid krævet ham idømt 142 års fængsel. Var det EU-Tyrkiet-aftalen, der gav landet carte blanche til disse absurde overtrædelser af konventionerne? Hvorfor ignorerede man det ellers? Hun gjorde opmærksom på, at Europarådet havde mulighed for at smide lande ud af organisationen, der overtrådte konventionerne. Danmark burde spille en mere aktiv rolle i sagen.

Udenrigsministeren var enig i, at menneskerettigheder, politiske rettigheder og pressefriheden havde trange kår i Tyrkiet, men det var vigtigt at lytte de mange oppositionelle stemmer, som mente, at det var en fordel at beholde Tyrkiet i Europarådet, da et lands medlemskab der netop giver mulighed for at opretholde presset ved at tage sager op om krænkelser af menneskerettigheder og knægtelser af frihedsrettigheder. Det var det evige dilemma med Europarådet, som også var opstået om Rusland, der 2014-2019 fik frataget stemmeretten i organisationen. Det var vigtigt at reagere over for Tyrkiet, og at folketingsmedlemmer tog dertil for at følge retssager. Men han havde ladet sig overbevise om det synspunkt, at det ville være forkert at vende ryggen til de mennesker, der har det allersværest, ved blot at smide Tyrkiet ud af Europarådet. I øvrigt var Tyrkiet ikke på dagsordenen til rådsmødet.

Rasmus Nordqvist mente, at det var tid til at gå skridtet videre over for Tyrkiet. Der måtte være flere diplomatiske værktøjer end dem, man allerede havde taget i brug. Europa-Parlamentets resolution herom var værd at diskutere i rådet.

Udenrigsministeren understregede, at EU havde reageret på mange måder over for Tyrkiet. I kølvandet på invasionen i Nordsyrien var våbeneksportpolitikken således blevet strammet, ligesom der man havde arbejdet hårdt for en fælles EU-linje som reaktion. Det var vigtigt at reagere skarpt uden at give slip på dialogen.

3. EU-Indien-relationer

– *Udveksling af synspunkter*

Rådsmøde 3747 – bilag 2 (supplerende samlenotat)

Udenrigsministeren: Jeg er glad for, at Den Fælles Udenrigstjeneste har valgt at sætte forholdet mellem EU og Indien på dagsordenen for rådsmødet. Det er udtryk for rettidig omhu. Det var mit klare indtryk fra min rejse til Indien i januar, hvor jeg ligesom EU's udenrigsrepræsentant, Josep Borrell, deltog i den sikkerhedspolitiske konference Raisina Dialogue.

Såvel af tilbagemeldingerne fra Borrells politiske samtaler som ved min egen middagsdrøftelse med den indiske udenrigsminister, Subrahmanyam Jaishankar, fremgik det tydeligt, at Indien søger samarbejdspartnere for at kunne indfri ambitionen om et moderne og bæredygtigt Indien. Fra indisk side blev det ved begge lejligheder efterlyst, at EU – og for den sags skyld Danmark – spillede en større rolle i Asien.

Drøftelsen, som forventes at blive forholdsvis kort, er sat på dagsordenen for at forberede den efterfølgende uformelle frokostdrøftelse, hvor den indiske udenrigsminister vil være til stede. Frokostdrøftelsen er første optakt til det kommende EU-Indien-topmøde den 13. marts 2020 i Bruxelles og ventes at have et bredere fokus på regional sikkerhed, udenrigs- og sikkerhedspolitiske spørgsmål, handel og investeringer samt multilateralisme.

Fra begge sider er der stor interesse for at bruge rådsmødet til at styrke forholdet mellem EU og Indien og at skabe et dybere og mere strategisk partnerskab. Foruden et styrket sikkerhedssamarbejde har EU særlig fokus på at styrke samarbejdet om globale udfordringer som klima og multilateralisme, samt på samarbejdet om Indiens moderniseringsdagsorden og genoptagelsen af en formel menneskerettighedsdialog. Der er i EU generel konsensus om prioriteterne for et tættere samarbejde med Indien.

Fra dansk side vil vi varmt støtte indsatsen for at styrke forholdet til Indien, herunder et tættere økonomisk samarbejde, tæt samarbejde i multilaterale fora, et tæt samarbejde på den grønne dagsorden samt en regelmæssig menneskerettighedsdialog.

Rasmus Nordqvist mente, at regeringen og EU i drøftelserne om partnerskabet med Indien burde have fokus på at kvinders og pigers rettigheder samt LGBTI-rettigheder.

Desuden mente han, at EU og Danmark burde spille en aktiv rolle i den glemte konflikt om Kashmir. Man ville ikke kunne forvente, at andre kunne skabe rammerne for en dialog.

Udenrigsministeren var enig med Rasmus Nordqvist om kvinders og pigers rettigheder samt LGBTI-rettigheder. Det bl.a. var med sigte på de områder, at han i sin forelæggelse havde nævnt menneskerettighedsdialogen, men han noterede sig, at de burde tages op specifikt.

Konflikten i Kashmir mente han kun kunne løses ved en bilateral politisk dialog mellem Indien og Pakistan og med fredelige midler for at undgå en yderligere eskalering af situationen. Den holdning havde fra dansk side givet udtryk for i samtaler med begge parter. Det samme havde EU's udenrigsrepræsentant, Josep Borrell, gjort.

Rasmus Nordqvist påpegede, at en politisk dialog og en fredelig løsning ikke kunne ske uden en mægler, der forsøger at rammerne herfor. Man burde i EU-kredsen diskutere, om EU kunne spille den rolle.

4. Eventuelt

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

5. Siden sidst

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

Punkt 4. Rådsmøde nr. 3748 (almindelige anliggender) den 17. februar 2020

EUU alm. del (19) – bilag 362 (kommenteret dagsorden)

Udenrigsministeren oplyste, at der var tale om et ekstraordinært rådsmøde med blot et enkelt punkt på dagsordenen, nemlig forberedelse af det ekstraordinære DER-møde den 20. februar, hvor stats- og regeringscheferne skulle forhandle om EU's næste flerårige finansielle ramme (MFF). Formålet var, at der skulle opnås enighed på DER-mødet, men det var lidet sandsynligt, at det kunne lykkes. Han forelagde punktet til orientering.

1. Forberedelse af ekstraordinært møde i Det Europæiske Råd 20. februar 2020

– *Rådskonklusioner*

Rådsmøde 3748 – bilag 1 (samlenotat)

Udenrigsministeren: Jeg vil gøre det helt kort, da udvalget de seneste uger har haft en række drøftelser med finansministeren om MFF-forhandlingerne; senest i fredags, hvor den fungerende finansminister fik opbakning til sit forhandlingsoplæg. Mandatet blev givet af et bredt flertal, hvilket glæder regeringen, for det stiller den stærkere i forhandlingerne. Jeg vil derfor gerne takke partierne på vegne af regeringen for de konstruktive drøftelser, vi har haft.

Siden de drøftelser er der ikke sket væsentligt nyt. Vi afventer en revideret forhandlingsboks forud for det ekstraordinære møde i Det Europæiske Råd den 20. februar. Forhandlingsboksen vil naturligvis blive oversendt til udvalget, når den offentliggøres – helt på linje med de forrige udkast til forhandlingsboks.

På rådsmødet den 17. februar forventer jeg, at udkastet til konklusioner for det ekstraordinære DER-møde den 20. februar vil blive drøftet. Udkastet til konklusioner foreligger ikke endnu. Som I ved, er der fortsat store uenigheder. Det er mit håb, at især DER-mødet kan flytte forhandlingerne væsentligt fremad.

Rasmus Nordqvist henviste til, at ministeren lovede forhandlingsboksen oversendt, "når den offentliggøres". Hvad mente han med det? Betød det, så snart ministeriet fik den i hænde, eller først, når den blev offentliggjort og kunne læses på nettet?

Han understregede, at regeringen i forhandlingerne burde huske på, at det ikke kun var den økonomiske ramme og rabatten til Danmark, der var væsentlig; det var også vigtigt at forsøge at præge MFF'ens indhold, for det ville danne grundlag for de kommende 7 års arbejde i EU.

Udenrigsministeren svarede, at boksen ville blive oversendt til udvalget, så snart ministeriet fik den i hænde. Kommentaren om MFF'ens indhold noterede han sig.

2. Eventuelt

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

3. Siden sidst

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

Mødet sluttede kl. 9.40.